

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

Fylke:

Tilleggsspørsmålnr.

Herad:

Emne:

Bygdelaq:

Oppskr. av:

Gard:

(adresse):

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Emne nr. 7.

Skar.

1. I fortidene er brukt skar
beite og fjellhøi (det kal-
des hjelpefor).

2. Her er det hørt at reinose
er blitt brukt, men har ikke
set det.

3. Her brukes ikke skar
mer for tiden, heller ikke be-
te, eller fjellhøi. De sa gjerne
at de skulle skara.

4. I min barndom, altså
i 80 årene. Jeg husker om
det var et eller to år da skar.
Det er jo bare til hjelp i van-
spelege år.

5. Til skar nyttet man for-
brar, asp, og kelye mest
hegg ble knust og så brukt.
Fleklaget "raut" har jeg ikke
rede på. Dette kunnethgen
mer jeg ikke til, men tror

ikke på at selja svelles;
men det kan godt hende
at huggen er skarper

8. Var ikke hørt at hest fikk
skarv. men kvi, saue og gjell.
De fikk for sig selv en gang
eller to om dag og hoi et par
gange eller om det faaet
beholdningen av hoi. - Det
ble nok brukt både for og
etter jult. -

9. Ja, det påslaes af det ble
mere og feitere melk med
brøken av skarv. Og når
melken ble feitere ble det
også mere smør og kaulig.
ble det mere kullar på smør-
ket. - J. har ikke hørt at visse
freslag ga heisk melk. men
det kan godt hende og var
forresten ikke urimelig. -

10. Gårdbrukere har som regel en
så mye hjemsko at de slip-
selvfjells etter skavved. Hesj-
ved har vi ikke hørt ble be-
nyttet til skaving først.
Skavved som brukt med
til hesjved. Barbrø kan ikke
brukes at skave av. -

11. Noe spesielt navn settes
ikke på det at man hender
skavveden. -

12. Havaed kaller man den man hender og skaver om

13. Havaet marka, blev brugt om allslags vedhænging.

14. Om høsten hugges skavtræ eller også på forjulebenferen. Har ikke hørt at nogen skulle angåide hellig langfredags morgen på fastende tjeften.

15. Den gæld og fre, holdt de til i snekekesten, som var i støjhusbygningen. Men det kan godt tænkes at de som ikke havde passende hæs til det, holdt til.

16. Redskaberne de brugte til skaving, var for det meste de såkaldte skarpeniv og mange brugte en almindelig hollandsk kniv. I huse skabte kniv. Det var behandlet på en anden måde. En lik bred kniv (som en forjulekniv med slippet egge) den som salth og skor havde skavet kuellem knæerne brugte begge henderne og drog til sig kniven så skavet fik opning. Jeg vet ikke noe om andet værktøj, som blev brugt til skav om det jeg har nævnt.

4.

Skav.

17. Har ingen kjennskap til
18. Vet ikke annet enn at
den som skov er en sat
på en almindelig lav best
eller en litt høi strakk.
19. Den som skav er en eller toli-
tever var det at en som alm.
20. Den kalles skovet.
21. Vet ikke noe om det
22. Man kan skave både
tjønne og litt tykke træpper
på lengde, som en vedde
23.

Speill kalles træpper som
er ingen eller skavenging
og tykk til bakkene
at den blir god for. Forli-
god var det det lenge bakt
ning (Klengebrød i de
gamme dage) ennure de
bakene.

24

Skavet skal helst være
slik at minst mulig av
veden følger med når man
liker om passe skillet mellom
bark og ved. Det passer nok
ikke at legge seg i mellom
bark og ved, men i dette til-
felle skal det være
slik.

Krav

25

Kravet kan riktas
i alla slags koking, steking
og bakning, men allat merke
på det lookes frist.

26.

Uppå disse trakter er ikke brukt
skarp i 50-60 år, men det
kan godt tenkes at det
kan brukes nu og på i fjell
bebyggelse f. ex. pl. der gorden er
dahlene dyrket.

Je vil ikke minne at for
felle om sakalt, beede
Det var de tyllere og finere
de kvistene på bjørkekrise.
Man av overste toppen. Videre
tok de en sigd eller sjære
som man brukte at gjøre åker
med. - Hakked da av med det
berkløi de fineste toppene
av og perverte dette, som kan
mat, ikke sammen med
verken skav eller høi, men
kreaturene spiste også det
godt. - Så ble det slakt i fjell
et på de gamle saterbol-
lene og det kunne være en
hel del andre åpne plasser

6.
i fallet. Den liden mætte
de kan gjøre hem høiet på
vinterfrie. Det ble oppe
vakt på den måten at det
ble gjort såkalte stakker.
En lang tykk stang ble
god veddet i jorden og
det var et lite kunststykke
at gjøre en stakk" så den
var holdbar. "Lakket høiet
blet og god sin til stakken
studere opp og videre ned.
Det vundes kan lite av
slangen ovenfor høiet.
Det var kanskje ikke så
erod kraftig ba; men det
var gå bra i forkjøpene lida.
Kjennet dette en saga blott
her. - Har hørt at også Rein
mose bli brukt men er
ikke sikker at det er sant
for jeg har ikke sett det.